

การออมภาคครัวเรือนของไทย ไตรมาสที่ 3 ปี 2561

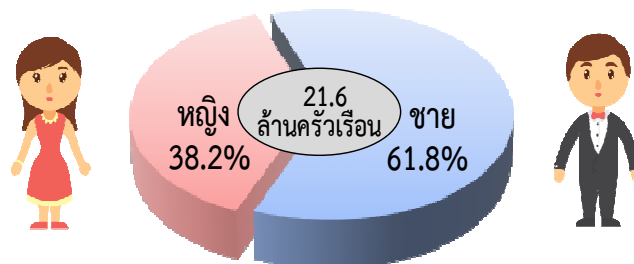

สำนักงานสถิติแห่งชาติ ได้จัดทำโครงการ “สำรวจพฤติกรรมการออม และการเข้าถึงบริการทางการเงินภาคครัวเรือน” โดยได้ดำเนินการสำรวจไปพร้อมกับการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือนจากครัวเรือนตัวอย่างทุกจังหวัดทั่วประเทศทั้งในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล จำนวน 13,000 ครัวเรือน และได้จัดทำมาแล้ว 3 ครั้ง คือ ครั้งที่ 1 เดือน ต.ค. - ธ.ค. 2549 ครั้งที่ 2 เดือน ม.ค. - มี.ค. 2553 ครั้งที่ 3 เดือน ม.ค. - มี.ค. 2556 ต่อมาครั้งที่ 4 ได้เปลี่ยนชื่อการสำรวจเป็น “การสำรวจการติดตามระดับความรู้ และการเข้าถึงบริการทางการเงินของประชาชน” เดือน ต.ค. - ธ.ค. 2559 ครั้งที่ 5 เดือน ต.ค. - ธ.ค. 2560 และการสำรวจในครั้งนี้เป็นครั้งที่ 6 โดยเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือน ก.ค. - ก.ย. 2561 ซึ่งสรุปผลการสำรวจที่สำคัญ ดังนี้

1. ลักษณะทั่วไปของครัวเรือน

จากผลการสำรวจครัวเรือนทั่วประเทศประมาณ 21.6 ล้านครัวเรือน ซึ่งเป็นครัวเรือนในเขตเทศบาลจำนวน 10.1 ล้านครัวเรือน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 46.6 และเป็นครัวเรือนนอกเขตเทศบาลจำนวน 11.5 ล้านครัวเรือน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 53.4 โดยพบว่าหัวหน้าครัวเรือนส่วนใหญ่เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง ทั้งนี้ เป็นเพศชายร้อยละ 61.8 และเป็นเพศหญิงร้อยละ 38.2 สะท้อนลักษณะโครงสร้างครัวเรือนไทยที่ส่วนใหญ่ให้ผู้ชายเป็นหัวหน้าครัวเรือน

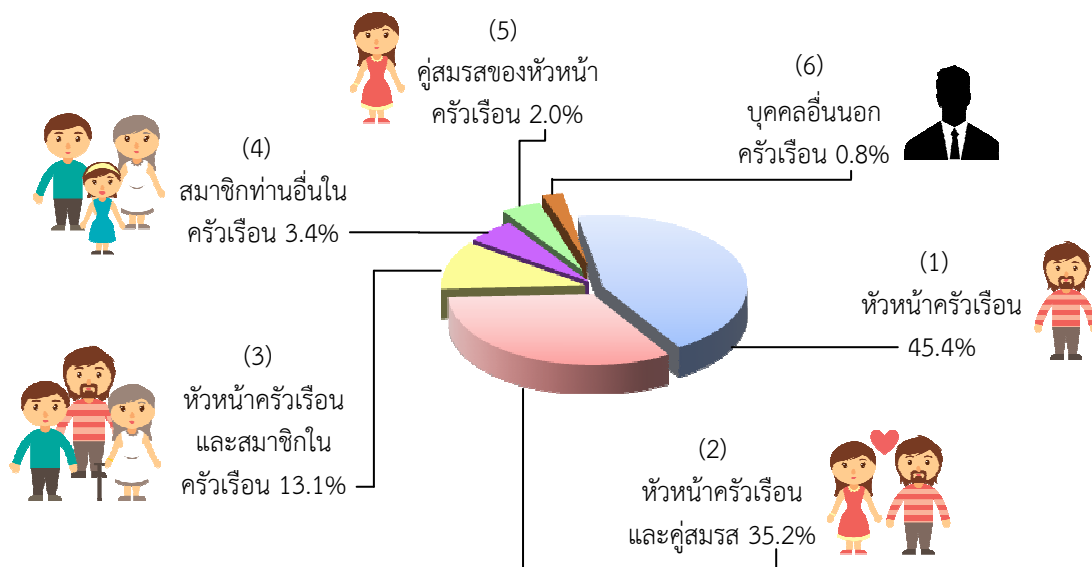
แผนภูมิ 1 ร้อยละของหัวหน้าครัวเรือน จำแนกตามเพศ

2. ผู้รับผิดชอบและตัดสินใจเรื่องการใช้เงินในครัวเรือน

จากครัวเรือนทั่วประเทศ พบว่าครัวเรือนที่มีหัวหน้าครัวเรือน (ซึ่งส่วนใหญ่เป็นเพศชาย) เป็นผู้รับผิดชอบและตัดสินใจเรื่องการใช้เงินของครัวเรือนถึงร้อยละ 45.4 รองลงมาคือหัวหน้าครัวเรือนและคู่สมรสร้อยละ 35.2 หัวหน้าครัวเรือนและสมาชิกในครัวเรือนร้อยละ 13.1 ส่วนบุคคลอื่นนอกครัวเรือนและผู้ที่ไม่สามารถตัดสินใจเรื่องการใช้เงินของครัวเรือนได้มีสัดส่วนต่ำสุดคือร้อยละ 0.8

แผนภูมิ 2 ร้อยละของผู้รับผิดชอบและตัดสินใจเรื่องการใช้เงินในครัวเรือน

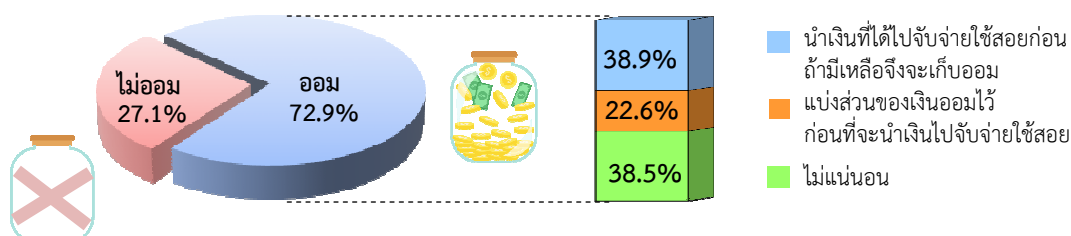

3. ครัวเรือนที่มีการเก็บออมและการจัดสรรเงินออมของครัวเรือน

จากครัวเรือนทั่วประเทศประมาณ 21.6 ล้านครัวเรือน พบว่ามีครัวเรือนที่มีการออมเงิน 15.7 ล้านครัวเรือน หรือร้อยละ 72.9 และอีก 5.8 ล้านครัวเรือนหรือร้อยละ 27.1 ไม่มีเงินออม

เมื่อพิจารณาวิธีการจัดสรรเงินออมของครัวเรือนที่แตกต่างกัน โดยครัวเรือนจะนำเงินที่ได้ไปใช้จ่ายใช้สอยก่อน เมื่อเหลือจากการใช้จ่ายแล้วจึงจะเก็บออมร้อยละ 38.9 ในขณะที่ครัวเรือนที่แบ่งส่วนของเงินออมไว้ก่อนที่จะนำเงินไปใช้จ่ายใช้สอยคือร้อยละ 22.6 ซึ่งจะเห็นได้ว่าในกลุ่มที่มีการวางแผนเก็บออมอย่างจริงจังค่อนข้างน้อยกว่ากลุ่มอื่น ในขณะที่หลายครัวเรือนยังคงมีความไม่แน่นอนในการจัดสรรเงินออมถึงร้อยละ 38.5 ซึ่งใกล้เคียงกับการนำเงินที่ได้ไปใช้จ่ายใช้สอยก่อน เมื่อเหลือจากการใช้จ่ายจึงจะเก็บออม เป็นที่น่าสังเกตได้ว่า ครัวเรือนยังมีความกังวลกับการที่จะเก็บออมอาจจะเกิดจากหลายๆ ปัจจัย เช่น ปัญหาค่าครองชีพที่สูงขึ้น หรืออาชีพยังไม่มี ความมั่นคงพอที่จะวางแผนการออม

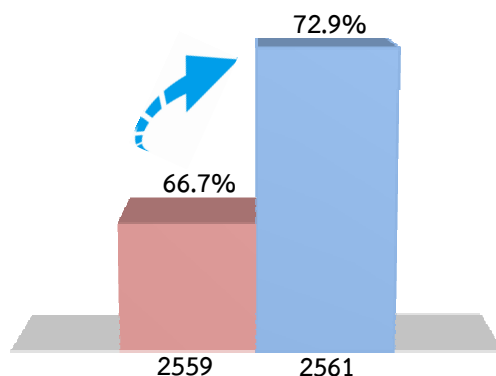
แผนภูมิ 3 ร้อยละของครัวเรือนที่มีการเก็บออม

4. เปรียบเทียบครัวเรือนที่มีการเก็บออม ปี 2559 และปี 2561

เมื่อเปรียบเทียบการออม พบว่าจำนวนครัวเรือนที่มีการออมในปี 2561 เพิ่มจากปี 2559 ถึงร้อยละ 6.2 (ปี 2559 ร้อยละ 66.7 และปี 2561 ร้อยละ 72.9 ตามลำดับ) สะท้อนให้เห็นว่าตลอดระยะเวลา 2 ปีที่ผ่านมา สัดส่วนของครัวเรือนที่มีการเก็บออมเพิ่มสูงขึ้นอย่างเห็นได้ชัด

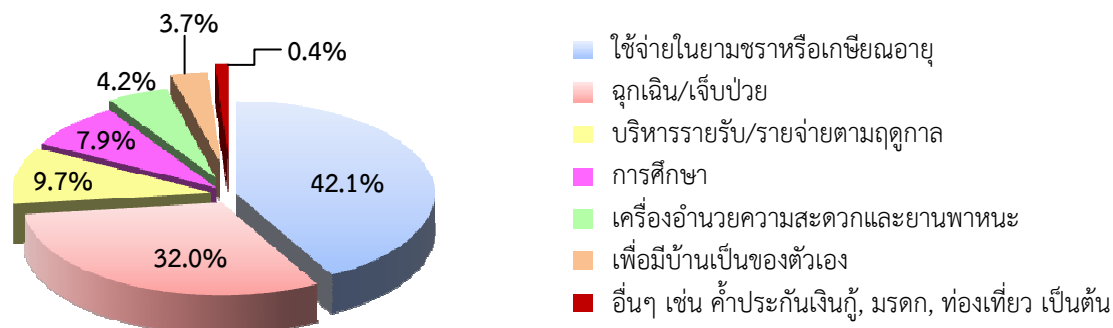
แผนภูมิ 4 ร้อยละของครัวเรือนที่มีการเก็บออม จำแนกตามปี

5. วัตถุประสงค์หลักของการเก็บออม

ครัวเรือนทั่วประเทศส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์หลักของการเก็บออมเพื่อใช้จ่ายในยามชรา หรือเกษียณอายุร้อยละ 42.1 เพื่อใช้จ่ายยามเจ็บป่วย/ฉุกเฉินร้อยละ 32.0 เพื่อใช้จ่ายเมื่อเว้นว่างจากฤดูกาลเก็บเกี่ยว/ทำการเกษตร/ทำธุรกิจร้อยละ 9.7 เพื่อใช้ในการศึกษาร้อยละ 7.9 จัดหาเครื่องอำนวยความสะดวกและยานพาหนะร้อยละ 4.2 เพื่อมีบ้านเป็นของตัวเองร้อยละ 3.7 และอื่นๆ อีกร้อยละ 0.4 เช่น ค่าประกันเงินกู้ มรดก ท่องเที่ยว

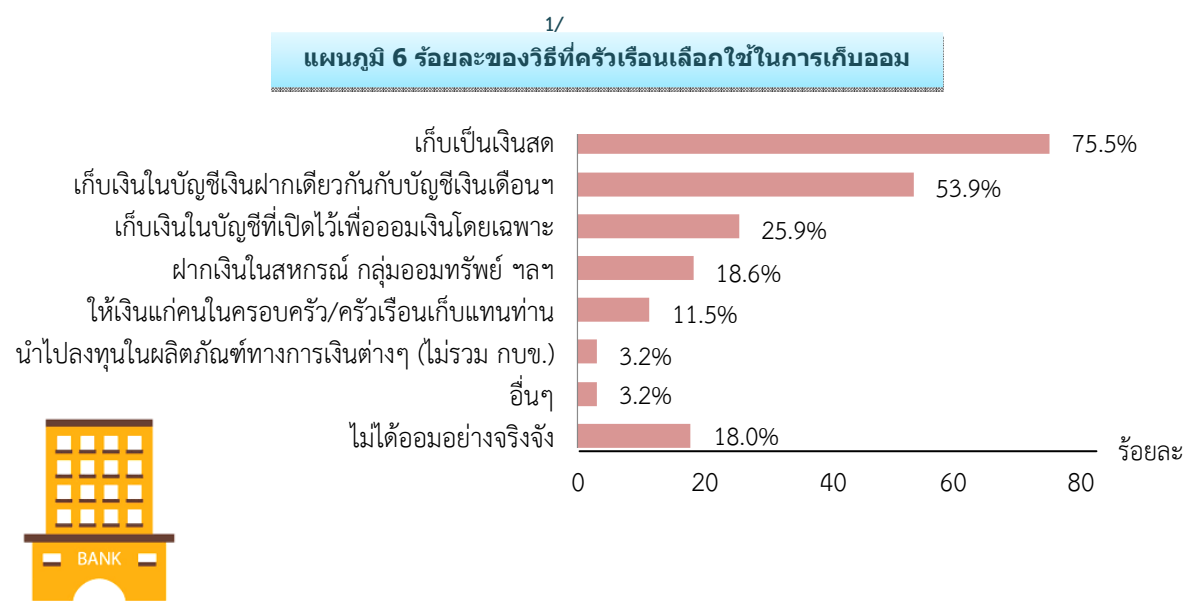
แผนภูมิ 5 ร้อยละของวัตถุประสงค์หลักของการเก็บออม

6. ^{1/}วิธีที่ครัวเรือนเลือกใช้ในการเก็บออม

สำหรับวิธีที่ครัวเรือนเลือกใช้ในการเก็บออม โดยเก็บเป็นเงินสดสูงสุดถึงร้อยละ 75.5 รองลงมาคือ เก็บเงินในบัญชีเงินฝากร้อยละ 53.9 เก็บเงินในบัญชีที่เปิดไว้เพื่อออมเงินโดยเฉพาะร้อยละ 25.9 ฝากเงินในสหกรณ์และกลุ่มออมทรัพย์ต่างๆ ร้อยละ 18.6 ให้คนในครอบครัวเก็บแทนร้อยละ 11.5 ลงทุนในผลิตภัณฑ์ทางการเงิน (เช่น พันธบัตร หุ้น กองทุนรวม) และเก็บออมในรูปแบบอื่นๆ (เช่น ซื้อที่ดิน อสังหาริมทรัพย์ สินทรัพย์เพื่อการเก็งกำไร) มีร้อยละ 3.2 เท่ากัน

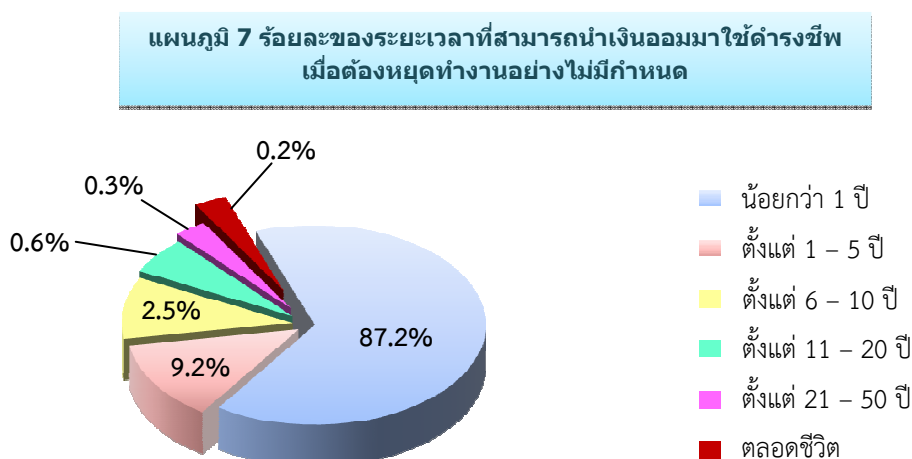
และเป็นที่น่าสังเกตว่ายังมีครัวเรือนที่ไม่ได้มีการออมอย่างจริงจังอีกร้อยละ 18.0 ซึ่งถือเป็นสัดส่วนที่มากพอสมควร

1/ ตอบได้มากกว่า 1 วิธี

7. ระยะเวลาที่สามารถนำเงินออมมาใช้ดำรงชีพเมื่อต้องหยุดทำงาน

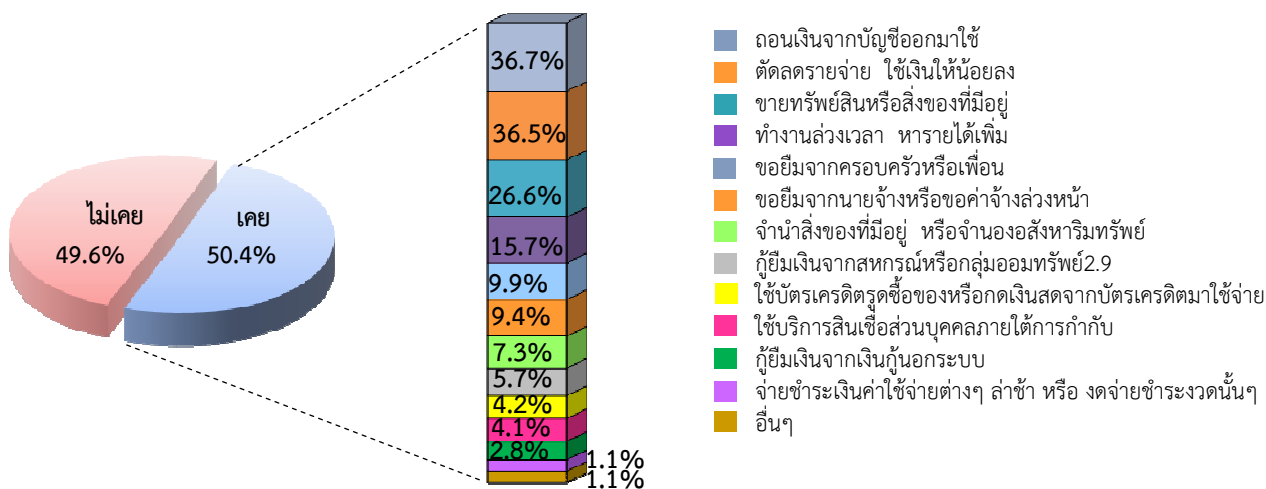
หากครัวเรือนต้องหยุดทำงานกะทันหันโดยไม่มีกำหนด ระยะเวลาส่วนมากที่หัวหน้าครัวเรือนคิดว่าสามารถนำเงินออมมาใช้ดำรงชีพได้น้อยกว่า 1 ปี คิดเป็นร้อยละสูงสุดเมื่อเทียบกับช่วงปีอื่นคือร้อยละ 87.2 รองลงมาตั้งแต่ 1 - 5 ปีร้อยละ 9.2 ตั้งแต่ 6 - 10 ปี ร้อยละ 2.5 ตั้งแต่ 11 - 20 ปีร้อยละ 0.6 ตั้งแต่ 21 - 50 ปี ร้อยละ 0.3 และต่ำสุดคือใช้ได้ตลอดชีวิตร้อยละ 0.2

8. การประสบปัญหาเงินไม่พอจ่ายและวิธีที่ใช้ในการแก้ไขปัญห^{1/}

ครัวเรือนทั่วประเทศเคยประสบปัญหาเงินไม่พอจ่ายร้อยละ 50.4 และไม่เคยประสบปัญหาร้อยละ 49.6 โดยวิธีที่เลือกใช้ในการแก้ไขปัญหามากที่สุดได้แก่ ขอยืมจากครอบครัวหรือเพื่อนร้อยละ 36.7 รองลงมาคือตัดลดรายจ่าย ใช้เงินให้น้อยลงร้อยละ 36.5 ถอนเงินจากบัญชีออกมาใช้ร้อยละ 26.6 ทำงานล่วงเวลาหารายได้เพิ่มร้อยละ 15.7 จำนำสิ่งของที่มีอยู่หรือจำนองอสังหาริมทรัพย์ร้อยละ 9.9 ส่วนใช้บริการสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับและอื่นๆ ต่ำสุดอย่างละร้อยละ 1.1

1/
แผนภูมิ 8 ร้อยละของครัวเรือนที่ประสบปัญหาเงินไม่พอจ่าย และวิธีแก้ไขปัญห

1/ ตอบได้มากกว่า 1 วิธี

